CYD-BWYLLGOR ADDYSG CYMRU
Tystysgrif Addysg Gyffredinol
Uwch Gyfrannol/Uwch

WELSH JOINT EDUCATION COMMITTEE
General Certificate of Education
Advanced Subsidiary/Advanced

973/51

MATHEMATEG C1

Mathemateg Bur

A.M. DYDD LLUN, 22 Mai 2006

($1\frac{1}{2}$ awr)

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Yn ogystal â'r papur arholiad hwn, bydd angen:

- llyfr ateb 12 tudalen;
- Llyfryn Fformiwlâu.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Atebwch **bob** cwestiwn.

Ni ellir defnyddio cyfrifianellau ar gyfer y papur hwn.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Rhoddir nifer y marciau mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

Atgoffir chi bod angen Cymraeg da a chyflwyniad trefnus yn eich atebion.

1. Cyfesurynnau'r pwyntiau A, B, C, D yw $(3, 2), (-4, 3), (5, 6), (4, -1)$, yn ôl eu trefn.

(a) Dangoswch fod y llinellau AC a BD yn berpendicwlar. [5]

(b) Dangoswch mai hafaliad y llinell AC yw

$$2x - y - 4 = 0$$

a darganfyddwch hafaliad y llinell BD. [4]

(c) Darganfyddwch gyfesurynnau E, sef croestorfan AC a BD. [2]

(ch) Darganfyddwch hyd AE. [2]

2. Symleiddiwch bob un o'r canlynol, gan fynegi eich atebion ar ffurf swrd.

(a) $\dfrac{5 - \sqrt{3}}{\sqrt{3} + 1}$, [4]

(b) $\left(2 + \sqrt{3}\right)\left(4 - \sqrt{12}\right)$. [4]

3. Hafaliad y gromlin C yw $y = x^2 - 4x + 7$. Cyfesurynnau'r pwynt A yw $(1, 4)$.

(a) Darganfyddwch hafaliad y tangiad i C yn A. [4]

(b) Darganfyddwch hafaliad y normal i C yn y pwynt A. [2]

4. *(a)* O wybod bod i'r hafaliad

$$kx^2 - 4x + k - 3 = 0$$

wreiddiau hafal, darganfyddwch werthoedd k. [5]

(b) Mynegwch $x^2 + 8x + 2$ yn y ffurf $(x + a)^2 + b$. Trwy hyn, ysgrifennwch werth lleiaf $x^2 + 8x + 2$. [3]

5. Mae $x - 3$ yn ffactor o'r polynomial

$$f(x) \equiv px^3 - x^2 + qx - 6.$$

Pan gaiff $f(x)$ ei rannu â $x - 2$, y gweddill yw -20.

(a) Dangoswch fod $p = 2$ a darganfyddwch werth q. [6]

(b) Ffactoriwch $f(x)$. [3]

6. *(a)* Ehangwch $(a + b)^4$. Trwy hyn, ehangwch $\left(3x - \frac{1}{3x}\right)^4$, gan symleiddio pob term yn yr ehangiad. [4]

(b) Cyfernod x^2 yn ehangiad $(1 + 2x)^n$ yw 40. O wybod mai cyfanrif positif yw n, darganfyddwch werth n. [2]

7. *(a)* O wybod bod $y = x^2 - 3x + 4$, dangoswch o egwyddorion sylfaenol fod

$$\frac{dy}{dx} = 2x - 3.$$

[5]

(b) Differwch $\frac{2}{x^2} + 7\sqrt{x}$ mewn perthynas ag x. [2]

8. Datryswch yr anhafaleddau canlynol.

(a) $1 - 5x < x + 8$ [2]

(b) $(x + 8)(x + 1) < 3x$ [4]

9.

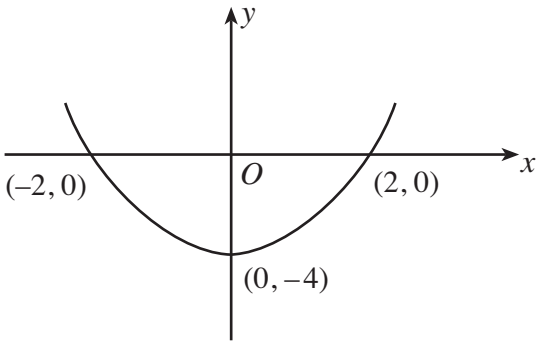

Mae'r diagram yn dangos graff $y = f(x)$. Mae'r gromlin yn mynd trwy'r pwyntiau (2, 0) a (–2, 0), ac mae ganddi bwynt minimwm yn (0, –4).

Ar ddiagramau gwahanol, brasluniwch graffiau

(a) $y = f(x) + 4$, [2]

(b) $y = f(x + 2)$, [3]

gan nodi cyfesurynnau'r croestorfannau â'r echelin-x a chyfesurynnau'r pwyntiau arhosol.

10. Hafaliad y gromlin C yw

$$y = x^3 - 3x^2 - 9x + 2.$$

Darganfyddwch gyfesurynnau pwyntiau arhosol C a darganfyddwch natur pob un o'r pwyntiau arhosol hyn. [7]